

Informatienota

Onderwerp: Informatienota indicatoren duurzaamheidsmonitor
BBV nr.: 2016/265407

1. Inleiding

In de Duurzaamheidsmonitor geeft het college jaarlijks een overzicht van de vorderingen van het duurzaamheidsbeleid, dat is beschreven in het Duurzaamheidsprogramma. Met ingang van 2015 wordt dit Duurzaamheidsprogramma niet meer per jaar, maar voor een langere periode vastgesteld (*Duurzaamheidsprogramma Haarlem 2015-2019, BBV 2015/245568*). Tevens wordt daarin meer gefocust op de prioriteiten van het duurzaamheidsbeleid, waarvoor doelen en voortgangsindicatoren zijn benoemd. In het Duurzaamheidsprogramma 2015-2019 en bij de behandeling ervan in de Raad is aangegeven dat bij de voorbereiding van de nieuwe Duurzaamheidsmonitor 2015 deze indicatoren nog nader geëvalueerd en zo nodig verbeterd zullen worden.

Het college ontwikkelt momenteel in nauw overleg met de raad een verbeterde set Programmaindicatoren voor de verschillende beleidsterreinen van de gemeente (*Informatienota Verbeteren Programmabegroting, BBV 2016/189937*). Om het aantal indicatoren in de Programmabegroting beperkt te houden, is gekozen daarin twee algemene indicatoren voor het duurzaamheidsbeleid op te nemen. Daarbij wordt verwezen naar de uitgebreidere set indicatoren die gebundeld gerapporteerd zullen worden in de Duurzaamheidsmonitor. Met deze indicatoren kan in meer detail gevolgd worden welke onderdelen van het duurzaamheidsbeleid wel of niet goed lopen, zodat zo nodig kan worden bijgestuurd.

Met deze informatienota informeert het college de Commissie Beheer met welke geselecteerde kernindicatoren het de komende jaren de voortgang van het duurzaamheidsbeleid wil rapporteren en evalueren in de jaarlijkse Duurzaamheidsmonitor.

2. Kernboodschap

Het Duurzaamheidsprogramma 2015-2019 heeft voor de acht speerpunten van het duurzaamheidsbeleid de prioriteiten en doelen beschreven. Ook is een reeks indicatoren voorgesteld waarmee de voortgang gevolgd en beoordeeld kan worden in de jaarlijkse Duurzaamheidsmonitor.

Als onderdeel van de voorbereidingen voor de Duurzaamheidsmonitor 2015 heeft het college deze indicatoren geëvalueerd en een nadere selectie gemaakt. In lijn met de nieuwe opzet van het duurzaamheidsprogramma is het wenselijk om ook de bestuurlijke rapportage via de *monitor* te beperken tot een aantal prioriteiten. Het college wil daarom zijn jaarlijkse rapportage concentreren op 17 kernindicatoren, die zijn beschreven in bijlage A.

3. Consequenties

Door te focussen op deze geselecteerde kernindicatoren en deze jaarlijks te actualiseren, wordt een goed beeld verkregen van de voortgang van het duurzaamheidsbeleid als geheel en binnen de verschillende speerpunten. De kernindicatoren hebben voldoende detail om te bepalen of en waar bestuurlijk bijsturen wenselijk is en vormen de basis voor de beleidscommunicatie en voor overleg met externe partners in de samenleving.

Een consequentie van het concentreren van de Duurzaamheidsmonitor rond een beperkt aantal kernindicatoren is dat een aantal aanvullende en detailgegevens moeilijker toegankelijk wordt, terwijl daar op uitvoeringsniveau groeiende behoefte aan is.

Om dit te ondervangen wordt een centrale online vindplaats en doorlopende online publicatie opgezet, naar voorbeeld van o.a. de Cultuurmonitor, met als voorlopige werknaam 'Monitor Duurzaam Haarlem'. Hierdoor blijven detailgegevens gemakkelijk raadpleegbaar en kan flexibeler op actuele informatiebehoeften worden ingespeeld.

4.Toelichting

Jaarlijkse Duurzaamheidsmonitor met kernindicatoren

De kernindicatoren sluiten zoveel mogelijk aan bij de eerder in het Duurzaamheidsprogramma 2015-2019 (tabel 1) genoemde 'eerste indicatoren'. Zij bestaan voor een deel uit *effect*indicatoren, waaronder degene die de reductie van de CO₂-uitstoot in beeld brengen, in totaal voor Haarlem en vanuit de verschillende speerpunten. In de bespreking in de monitor wordt ook de bijdrage van energiebesparing en van energieopwekking uitgewerkt. Voor wat betreft huishoudelijk afval is het effect van het beleid concreet te meten/berekenen.

Andere indicatoren geven een afspiegeling van de voortgang van de gewenste *prestatie*, bijvoorbeeld energiemaatregelen (aantallen labelstappen, aantallen huiseigenaren die hun woning verduurzamen). Een directe vertaling naar CO₂-uitstoot is met huidige kennis niet mogelijk, ook in het energieakkoord is deze directe koppeling nog niet gemaakt. Uiteindelijk zal het effect van de verschillende inspanningen samen wel deel uitmaken van de daling van de CO₂-uitstoot in een speerpunt. Voor een aantal indicatoren is de beleving, kennis of houding van inwoners of groepen maatgevend. Dit kan opnieuw een effect zijn (waardering fysieke omgeving) of een indicator voor een prestatie (voorbeeldwerking, stimuleren) zoals het aandeel burgers dat duurzame initiatieven uitvoert.

Voor de vorderingen met betrekking tot mobiliteit worden deels de indicatoren uit de programmabegroting overgenomen. De verdeling over verschillende vervoerswijzen wordt uit het Omnibusonderzoek afgeleid. De onzekerheid hierin is wel groter dan die uit de uitgebreide en gedetailleerde monitoring waarmee het Rijk tot enkele jaren terug deze 'modal split' tot op gemeenteniveau in kaart bracht. Een dergelijk onderzoek is echter te kosten- en arbeidsintensief om dit als gemeente in eigen beheer uit te gaan voeren.

De in het Duurzaamheidsprogramma genoemde indicator voor duurzame economie (groei van de werkgelegenheid in duurzame bedrijvigheid) bleek in de praktijk niet objectief vast te stellen. Dit komt doordat er (nog) geen standaardcriteria bestaan op basis waarvan bedrijven en hun activiteiten op grond van objectieve bedrijfsregistratie kunnen worden ingedeeld. In plaats daarvan wordt gekozen voor een indicator op basis van de inschatting van ondernemers zelf: het percentage ondernemers dat actief is in één of meer duurzame sectoren. In de toelichting wordt de uitsplitsing over verschillende sectoren vermeld.

De deelname aan externe bovenlokale samenwerking (speerpunt 8) zal niet via een indicator maar in een wolkendiagram in beeld worden gebracht.

De kernindicatoren zullen grafisch worden gepresenteerd en kort tekstueel worden besproken. In een evaluatie zal worden nagegaan of bijsturing van het duurzaamheidsbeleid noodzakelijk is en zullen eventuele belangrijke nieuwe ontwikkelingen worden vermeld.

Doorlopende Monitor Duurzaam Haarlem

Binnen de gemeente en bij externe partners is behoefte aan bredere en meer gedetailleerde informatie over de voortgang van activiteiten binnen het duurzaamheidsbeleid dan nodig is

voor de bestuurlijke evaluatie. De gemeente ontwikkelt daarvoor een centrale, online beschikbare 'Monitor Duurzaam Haarlem'. Dit wordt een online publicatie waarin naast de kernindicatoren ook een groot aantal andere gegevens over de duurzaamheidsactiviteiten te vinden zijn en geanalyseerd worden, uit uiteenlopende bronnen en aanvullend onderzoek. Dit naar voorbeeld van de Woonmonitor, Economische Monitor en Cultuurmonitor. Het zal een groeidocument zijn, dat stapsgewijs uitgebouwd wordt en waarvan de frequentie en datum van actualisatie per gegeven kan verschillen. Voor een beeld van het type gegevens is een indicatieve 'gros'lijst van mogelijk op te nemen gegevens bijgevoegd in bijlage B.

De Duurzaamheidsmonitor blijft in deze opzet de jaarlijkse bestuurlijke rapportage over het duurzaamheidsbeleid waarop het college zich baseert en waar nodig bijstuurt.

5. Vervolg

Het verzamelen en analyseren van gegevens voor de kernindicatoren voor de 'bestuurlijke' Duurzaamheidsmonitor 2015 wordt in het derde kwartaal 2016 afgerond. Vooral wat betreft de CO₂-uitstoot komen gegevens van externe leveranciers (zoals de corporaties) pas in de zomer beschikbaar. Een enquête van het ondernemers panel over Circulaire economie in september wordt mede benut voor een aantal vragen over duurzame bedrijvigheid. De Duurzaamheidsmonitor 2015 zal daarom in oktober 2016 worden vastgesteld.

De kernindicatoren en de bij de berekening verkregen detailgegevens (vooral in de CO₂-berekeningen) zullen vervolgens ook de start vormen voor de opbouw van de Monitor Duurzaam Haarlem.

6. Bijlagen

- Bijlage A: Kernindicatoren voor de Duurzaamheidsmonitoren 2015-2019
- Bijlage B: Indicatieve groslijst gegevens doorlopende Monitor Duurzaam Haarlem.

Het college van burgemeester en wethouders,

de secretaris

de burgemeester